

ALEKSANDRA BOBAK

CRACOW, POLAND

*In fear and trembling, I think I would fulfil my life
Only if I brought myself to make a public confession
Revealing a sham, my own and of my epoch...*
From "A Task" by Czesław Miłosz

I am twenty years old. I will be twenty-one in January 2010. My last birthday party was on the modest side. I am now planning something rather grander, and hoping that it will be held in my new apartment.

I was born a few days before the Round Table. My mother tells me that it was a harsh winter, lit by a bright January sun. I also know that when I was still in my mother's womb I grew fast and always had hiccups late in the evenings. Of course I grew fast – it was a time when pregnant women got a larger meat ration.

By the time I was one, you could easily buy this and that in privately owned shops. That was a real achievement – to have been born at the end of one political era and the start of another.

Returning to today, how do I see myself and my professional, private and social life? What helps me and what hinders me in realising my plans and goals?

My life is a permanent confrontation of the two attitudes described in Zbigniew Herbert's *Elegy of Fortinbras*. On the one hand I am the lyrical Hamlet, prey to emotions and raptures. My feet aren't firmly planted on the ground, and I believe in "crystal notions". This Hamlet who inhabits my person is a frequent theatre- and cinema-goer and can travel from Cracow to Warsaw simply to see a live performance by Agnieszka Grochowska, Marcin Dorociński or Piotr Adamczyk, or the "Phantom of the Opera". This Hamlet, both Herbert's and my own, is constantly searching for the meaning of life, booking cheap theatre tickets and travelling by cheaper trains, hurriedly reading news about the lives of

celebrities, eager to touch, feel and experience everything. This Hamlet I carry within me dreams desperately of becoming an actor, makes various attempts in this direction and keeps hoping for success.

But I am also the Danish prince Fortinbras – a rationalist, a ruthless critic, an expert at managing his own tiny kingdom. Frequently, just like the prince, I wish I did not hunt chimeras or face dilemmas, that I was able to plan pragmatically and in a concrete way, and manage my future in a different way. But I find it hard to grasp that two plots of land had to be sold to buy me my small undecorated apartment. It is hard to be a Fortinbras in real life. Sometimes, it is better to keep quiet. There is not a lot I can do, I have so many things so close to my heart, and perhaps my growing-up experience is best described by a quote from Czesław Miłosz's poem "Calling to Order":

*You could scream
Because mankind is mad.
But you, of all people, should not*

When I started in high school, I was full of optimism. I thought I had a career ahead of me which was just like a door, and all I had to do was to turn the handle. I thought I was very much needed by people and by institutions. I know now that it isn't as simple as that.

After I graduated from the best high school in my town, it was time to choose (the best) university course. But what did that really mean? It meant the most prestigious. Of my former classmates, fourteen are studying law. I didn't want to do that, I tried to find fulfilment as an actor, but that didn't work. It so happened that I ended up studying journalism and social communication. I see my future in this profession, or at least I quietly hope to find it there.

How do I see my role in the media? I don't think I would make a good editor-in-chief, and even less a correspondent or a copywriter, especially as at the moment I don't see myself as deriving any satisfaction from it. I know for certain that work in the media and for the media is very hard. It involves frequent work in the evenings or at night and a lot of stress, and it is easy to become tired and discouraged. So far, I prefer to be on the receiving end of the media message. But my dreams remain. To become a presenter, to work in a women's magazine, fulfil myself as an actor. Let us wait and see what fate brings. But I do know that nothing comes easily. That you must have determination, enthusiasm and persistence in making your way. Unfortunately, I often find that these are things I lack. Do any of you wonder where this uncertainty and indecision come from? I am a bit scared of the future and sometimes I feel too much social pressure of the kind that says that only success counts in life.

There is one thing I am absolutely certain about. I want to work in my native country. I am very attached to Poland, in spite of its bad roads and its regrettable education system. I also don't like it that people of my age and a bit older go abroad where their career consists in packing sweets in a factory. I see this as exploitation, not earnings.

As a woman in my twenties I know that the media are increasingly failing to act as a source of information, are not objective and do not tell us the truth about things as they are. The audiences for talk shows, long-run series and much advertised audience-participation quiz shows – noisy, boisterous and, shall we say, “sumptuous”, are growing all the time. I don't find those shows entertaining. Media specialists rely on the psychological mechanisms of projection and identification, knowing that at any one time thousands of viewers will be identifying themselves with the heroes of various programmes and forgetting their own grey and monotonous lives. During the adverts, we are taught that happiness is the ceaseless accumulation of worldly goods.

As a consumer – listener, viewer or reader, I too absorb all this stuff. The sensationalism, gossip and scandal peddled by the media envelop me closely, often showing only the seamy side of life. It seems to me that commercial stations frequently do not entertain, but instead numb the minds of their viewers, selling them second-rate programmes. It is very hard to have a true and wise existence amidst it all. I have many gnawing fears and doubts. One wants to achieve so much, yet at the same time there is the feeling of being “called to order”. When you are twenty, you fear

lack of fulfilment, fear an even greater blurring of values and feel anxious about your own financial success, especially since my parents don't have a feeling of total professional satisfaction. The life of my generation has coincided with the era of big business, overproduction, shopping malls full of hundreds of international stores and nightclubs. But we need to ask ourselves: is that the way to fulfilment?

At this point, I would like to digress. I am troubled by my generation's wish to present itself in a certain way, especially in the large cities. You must dress in a certain way (best wear only designer clothes), behave in a certain way, etc. Today, a young man in black drainpipes, a diamond-patterned top, Ray-Bans on his nose and a Macintosh on his lap, sitting in a fashionable cafe in Bracka Street in Cracow, seems to be better than his different-looking, “unfashionable” friends. This does nothing for integration, because you start to judge people by their appearance, by how they behave and how much they have in their wallets. It is terrifying.

Even if I do end up working in the media and appear before the public, I would still like to have a family and have time to devote to it. But I am terrified at the thought that my private life would then become “accessible” on gossip sites and in the tabloids, and that other people would tear me to shreds. I don't make use of such pastimes, and am greatly opposed to them.

Now that I am twenty I badly want to believe that the objectionable aspects of the media – their commercialism, gossip-mongering and hypocrisy are only a temporary aberration. I would like to be able, in twenty years' time, to write an essay about how I could not have been born at a better time. I am a millionth part of a society which hopes to change the world at least to some extent.

I want to exist in that world “in fear and trembling”, like the hero of “A Task”.

ola.bobak@gmail.com

ALEKSANDRA BOBAK

KRAKÓW, POLSKA

W trwodze i drzeniu myślę, że spełniłem swoje życie
Tylko gdybym się zdobył na publiczną spowiedź
Wyjawiając oszustwo, własne i mojej epoki...
Czesław Miłosz „Zadanie”

Mam dwadzieścia lat. W styczniu skończę 21. W ubiegłym roku urodziny były raczej skromne. Teraz planuję urządzenie huczniejszych i mam nadzieję, że będzie to w moim nowym mieszkaniu.

Urodziłam się parę dni przed Okrągłym Stołem. Z opowiadań mamy wiem, że była wtedy sroga zima i świeciło ostre, styczniowe słońce. Wiem też, że będąc w brzuchu mamy rosłam szybko i późnym wieczorem miałam zawsze czkawkę. Jak mogłam szybko nie rosnać, skoro kobiecie w ciąży przysługiwało przecież więcej mięsa na kartki?

Gdy miałam roczek, to spokojnie można było kupić co nie co w sklepach komercyjnych. To był sukces! Urodzić się na przełomie ustrojowych epok.

Jak widzę dziś siebie, swoje życie zawodowe, prywatne i społeczne? Co mi pomaga, a co przeszkadza w realizacji zamierzeń i celów?

Moje życie to ciągła konfrontacja dwóch postaw z „Trenu Fortynbrasa” Zbigniewa Herberta. Z jednej strony jestem poetyckim Hamletem skłonny do wzruszeń i uniesień. Nie stąpam twardo po ziemi, wierzę w „kryształowe pojęcia”. Ten Hamlet mieszkający we mnie często idzie do teatru lub kina, potrafi jechać z Krakowa do Warszawy, aby na żywo zobaczyć Agnieszkę Grochowską, Marcina Dorocińskiego, Piotra Adamczyka czy też musical „Upiór w Operze”. Ten herbertowski, mój Hamlet poszukuje ciągle sensu życia, rezerwuje tańsze bilety w teatrze, jedzie tańszym pociągiem, pospiesznie czyta informacje z życia gwiazd. Wszystko po to, aby czegoś dotknąć, przeżyć, doświadczyć.

Ten mój wewnętrzny Hamlet wściekle marzy o aktorstwie, próbuje swych sił w tej branży i ciągle ma nadzieję, że może to jest dla niego.

Z drugiej strony jestem duńskim księciem Fortynbrasem – racjonalistą, bezwzględnym krytykiem, specjalistą od kierowania swoim, maleńkim państwem. Często – tak jak ksiądz – chciałabym nie ulegać mrzonkom ani rozterkom, planować praktycznie i konkretnie, inaczej zarządzać swoją przyszłością. Trudno mi jednak myśleć, że kupione dla mnie małe mieszkanie w stanie surowym, wymagało sprzedaży dwóch działek. Jakże trudno być w życiu tym Fortynbrasem! Lepiej przecież czasem milczeć. Nie mogę zrobić wiele, tak mnóstwo spraw jest w głębi serca i jedynie cytując z wiersza Cz. Miłosza „Przywołanie do porządku” może oddać to moje dorastanie:

Krzyczałbyś

Bo ludzkość jest szalona.

Ale komu, jak komu, tobie nie wypada.

Kiedy szłam do liceum, byłam pełna optymizmu. Uważałam, że stoi przede mną kariera przypominająca drzwi, przy których wystarczy nacisnąć klamkę. Myślałam, że bardzo potrzebują mnie ludzie, instytucje... Ale już wiem, że to nie takie proste.

Po najlepszym liceum w moim mieście, nadszedł czas wybrać (najlepsze) studia. Co to właściwie znaczy? Najbardziej prestiżowe. Z mojej byłej klasy czternaście osób studiuje prawo. Ja nie chciałam, próbowałam spełnić się aktorsko, nie wyszło. Los tak mną pokierował, że podjęłam studiowanie dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Wiążę przyszłość z tym zawodem. Przynajmniej mam taką cichą nadzieję.

Jak widzę siebie w mediach? Na stanowisko redaktora naczelnego raczej się nie nadaję, na korespondenta, na copywritera tym bardziej, ponieważ na dzień dzisiejszy mnie to nie satysfakcjonuje. Wiem już z całą pewnością, iż praca w mediach i dla mediów jest bardzo ciężka. Często pracuje się wieczorem lub nocą, w dużej mierze narażonym się jest na sporą dawkę stresu, łatwiej przychodzi zmęczenie i zniechęcenie. Jak na razie wolę być jedynie odbiorcą przekazu medialnego. Pozostają jednak marzenia ... Być prezenterką, pracować w magazynie dla kobiet, spełniać się aktorsko. Zobaczymy, co będzie mi dane. Wiem jednak, że nic nie przychodzi łatwo. Potrzebna jest determinacja, zapał, upór w dążeniu do celu. Często mi tego brakuje. Niestety. Może ktoś z Was zastanawia się skąd u mnie ta niepewność i niezdecydowanie? Trochę się boję przyszłości, odczuwam czasami zbyt silną presję społeczną pt. „W życiu liczy się tylko sukces”.

Jednego jestem pewna. Chcę pracować w swoim ojczystym kraju. Jestem bardzo związana z Polską, mimo złego stanu dróg czy niefortunnego systemu oświaty. Jednocześnie nie podoba mi się, że ludzie w moim wieku i nieco starsi wyjeżdżają do Anglii i robią karierę układając w hurtowni cukierki. Moim zdaniem to wyzysk, żaden zarobek.

Jako dwudziestolatka wiem, że media coraz częściej nie pełnią roli informacyjnej, nie są obiektywne, nie przekazują też prawdy o zaistniałej rzeczywistości. Coraz więcej oglądalności mają przecież wszystkie talk – shows, wieloodcinkowe seriale, rozreklamowane teleturnieje z udziałem publiczności, produkcje telewizyjne, gdzie jest głośno, hucznie i powiedzmy „obficie”. Mnie to nie bawi. Medialni specjaliści bazują na psychologicznych mechanizmach projekcji i identyfikacji, wiedząc, że tysiące widzów w tej właśnie chwili identyfikuje się z bohaterami wielu programów zapominając o tym, że w ich życiu jest szaro i monotennie. Oglądając reklamy jesteście uczeni, że szczęście polega na permanentnym pomnażaniu dóbr materialnych.

Będąc odbiorcą – słuchaczem, telewidzem, czytelnikiem – sama to wszystko pochłaniam. Sprzedawane przez media sensacje, plotki, skandale, afery ciasno mnie otaczają i pokazują świat często od podartej podszewki. Uważam, że stacje komercyjne często nie służą rozrywce, a jedynie ogłupiają odbiorców, sprzedając im programy niskich lotów. Trudno w tym wszystkim tak prawdziwie i mądrze istnieć. Wewnątrz są liczne, drażące mnie obawy i wątpliwości. Chciałoby się tak wiele. Tak bardzo ma się jednak wewnętrzne poczucie „przywołania do porządku”. Mając te dwadzieścia lat pojawia się lęk przed niespełnieniem, lęk przed jeszcze bardziej rozmytym brakiem wartości oraz silna obawa o

własną satysfakcję finansową, tym bardziej, że moi rodzice nie do końca czują się spełnieni zawodowo. Życie mojego pokolenia zespoliło się z wielkim handlem, nadprodukcją, galeriami z setką światowych sklepów, nocnymi klubami. Pytanie tylko – czy to jest droga do spełnienia?

Jednocześnie nasuwa mi się pewna dygresja. Męczy mnie wśród mojego pokolenia tzw. lansowanie się – szczególnie w dużych miastach. Obowiązuje określony styl ubierania się (ciuchy najlepiej tylko firmowe), zachowania itp. Dziś dwudziestolatek ubrany w czarne rurki, w sweterek w romby, z Ray – Banami na nosie i Macintoshem na kolanach, w którejś z modnych knajpek na ulicy Brackiej w Krakowie wydaje się być lepszy od swoich innych, „niemodnych” kolegów. To nie sprzyja integracji, bo zaczyna się oceniać ludzi po wyglądzie, po tym jak się zachowują i ile mają w portfelu. Przeróżające.

Zakładając, że uda mi się pracować w mediach, występować przed publicznością, jednocześnie chcę nie rezygnować z założenia rodziny i posiadania dla niej czasu. Jednak przeraża mnie możliwość, iż moje życie prywatne będzie „dostępne” na wszystkich polarach plotkarskich i w brukowcach. Wtedy inni ludzie nie pozostawią na mnie suchej nitki. Ja nie korzystam z takiego rodzaju rozrywki i jestem jej wielką przeciwniczką.

Teraz, mając dwadzieścia lat pragnę głęboko wierzyć, że zła strona mediów – ich komercyjność, plotkarstwo i obłuda jest chwilowym wypaczeniem. Jednocześnie chciałabym za dwadzieścia lat napisać esej o tym, że nie mogłam urodzić się w lepszych czasach. Jestem milionową częścią społeczeństwa, które ma nadzieje, że zmieni świat bardziej lub mniej.

A ja „w trwodze i drzeniu” chcę w nim zaistnieć, tak jak bohater wiersza „Zadanie”.

 ola.bobak@gmail.com